

Muhu Põhikooli õppekava on kehtestatud 04.12.2025 käskkirjaga nr 1-4/23

Muhu Põhikooli õppekava üldosa redaktsioon on kehtestatud direktori 16.01.2026 käskkirjaga nr 1-4/24

Läbi arutatud ja arvamus antud Muhu Põhikooli õppenõukogu 31.10.2025 koosolekul, protokoll nr 1-2/10

Läbi arutatud ja arvamus antud Muhu Põhikooli hoolekogu 25.11.2025 koosolekul, protokoll nr 1-3/4

Läbi arutatud ja arvamus antud Muhu Põhikooli õpilasesinduse 3.12.2025 koosolekul, protokoll nr 6-2/10

MUHU PÕHIKOOLI

ÕPPEKAVA

Alus: „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus“ §17 lg 2, Vabariigi Valitsuse määrus „Põhikooli riiklik õppekava“ §24 ja Vabariigi Valitsuse 20.10.2011. a määrus nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ § 6.

Sisukord

ÜLDOSA	4
1. Kooli õppekava üldalused	4
2. Muhi Põhikooli eripära ja väärtused	4
3. Õppe- ja kasvatuseemärgid ning põhimõtted	5
3.2. Lõiming	6
3.3. Läbivate teemade käsitlemine ja üldpädevuste kujundamine	7
4. Õppekorraldus	9
4.1. Õppekorralduse üldpõhimõtted	9
4.2. Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti	10
4.3. Valikainete valimise põhimõtted ja võõrkeelte valik	11
4.4. Eesti keelest erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti	12
4.5. Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana	12
5. Õpikeskkond	13
5.1. Õpikeskkonna kujundamise põhimõtted	13
5.2. Sotsiaalne ja vaimne õpikeskkond	13
5.3. Füüsiline õpikeskkond	14
5.3. Õpikeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused	14
6. Kolmanda kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise põhimõtted	14
7. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus	14
7.1. Hindamise eesmärk	14
7.2. Õppimist toetav hindamine (kujundav hindamine)	16
7.3. Kokkuvõtva hindamise korraldus	16
7.4. Käitumise ja hoolsuse tagasisidestamine	18
7.5. Põhikooli lõpetamine	18
8. Tuge vajavate õpilaste õppekorraldus	18
8.1 Tuge vajav õpilane	18
8.2 Andekas õpilane	19
8.3 Tugiteenuste määramine	19

8.4 Toe koordineerimine	20
8.5 Tugimeetmete muutmine ja lõpetamine.....	20
9. Karjäärinõustamine	20
10. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus	21
11. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.....	21
12. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	22

ÜLDOSA

1. Kooli õppekava üldalused

Muhu Põhikool koostab kooli õppekava riikliku õppekava alusel. Muhu Põhikooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.

Kooli õppekava koostamisel lähtutakse piirkonna vajadustest, kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soovidest ning kasutatavatest ressurssidest.

Kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor. Kooli õppekava kinnitab direktor.

Kooli õppekavas on üldosa ja ainekavad. Ainekavad on esitatud valdkonniti koondatud lisadena. Lisades esitatakse ka läbivate teemade kavad, mis on seotud põhikoolis klassiti esitatud ainekavadega.

Muhu Põhikooli kooliastmed on:

I kooliaste – 1.–3. klass;

II kooliaste – 4.–6. klass;

III kooliaste – 7.–9. klass.

2. Muhu Põhikooli eripära ja väärtused

Muhu Põhikooli õppeprotsessi korralduses toetume Johannes Käisi pedagoogilisele pärandile, mis põhineb õppijakesksel, aktiivsel ja looval õppel. Õpilased ei ole passiivsed kuulajad, vaid kaasatud otsustajad ja probleemide lahendajad, kelle individuaalsust ja arengut toetatakse süsteemselt.

Muhu Põhikooli õppe- ja kasvatustegevus toetub sügavale sidemele nii kultuurilise kui ka loodusliku keskkonnaga. Meie kooli eripäraks on Muhu saarele omase kultuuripärandi hoidmine ja edasikandmine igapäevases õppetöös. Rahvakunst, käsitöö, rahvamuusika ja murdekeel ei ole vaid traditsioonid, vaid elav osa õpilaste identiteedi ja loovuse kujundamisest. Kodukoha ajaloo ja kommetega tutvumine aitab noorel inimesel paremini mõista oma juuri, tugevdades kuuluvustunnet kogukonda.

Samavõrra väärtustame keskkonnateadlikkust ning loodusega kooskõlas elamist. Muhu mitmekesine loodus on õppetöö lahutamatu osa. Õpilased õpivad looduse hoidmist mitte üksnes klassiruumis, vaid ka läbi praktiliste tegevuste ja kogemuste. Olulist rolli mängib siin Globe programm, mis toob õppetöösse teaduspõhise lähenemise – lapsed koguvad, analüüsivad ja jagavad keskkonnaandmeid, õppides sel moel, kuidas toimib uurimuslik lähenemine ja milline on teaduse roll ühiskonnas. Programmi kaudu saavad lapsed parema arusaama loodusprotsessidest, kliimamuutustest ja säästva arengu seostest, arendades oskusi, mis on

vajalikud keskkonnaprobleemide teadvustamiseks ja lahendamiseks nii kohalikul kui globaalsel tasandil.

Kooli väärtuskasvatust toetab süsteemselt Kiusamisvaba Kooli (KiVa) programm, mis aitab luua turvalist ja hoolivat koolikeskkonda. Koolipere liikmete koostöö, üksteise austamine ja emotsionaalsete oskuste arendamine on olulised sammud harmoonilise kogukonna kujundamisel.

Nii kultuurilise identiteedi kui ka keskkonnateadlikkuse kujundamine on osa meie kooli püüdlusest kasvatada noori, kes väärtustavad oma päritolu, mõistavad oma rolli maailmas ja on valmis panustama jätkusuutlikku tulevikku.

Need põhimõtted on olnud aluseks Muhu Põhikooli missiooni, visiooni ja põhiväärtuste kujunemisel.

Muhu Põhikooli missioon

Muhu Põhikool loob õppimiseks inspireeriva ja toetava keskkonna, kus iga laps saab areneda oma ainulaadsuses. Lähtume õppijakesksest, teaduspõhisest ja kogukondlikust õpikäsitusest, mis toetab teadmiste, oskuste ja väärtuste kujunemist. Meie missiooniks on kasvatada vastutustundlikke, elurõõmsaid ning oma kultuuripärandit ja looduskeskkonda väärtustavaid noori, kes on valmis toime tulema muutustega ning panustama jätkusuutlikku tulevikku.

Muhu Põhikooli visioon

Muhu Põhikool on hea ja turvaline kool, kus keskmes on iga lapse heaolu ja sotsiaalne areng. Meie koolis kasvavad ennastjuhtivad, lahendustele orienteeritud ning iseennast ja teisi väärtustavad noored. Toetume tugevale identiteedile ja kanname edasi Muhu kultuuripärandit. Meie eesmärk on kujundada õppimiskeskond, kus koolipere liikmed tunnevad end hoituna, väärtustatuna ja inspireerituna.

Muhu Põhikooli põhiväärtused:

- **Koolirõõm ja heaolu** – õpime ja õpetame rõõmuga, väärtustame positiivset õpikeskkonda, kus igaüks tunneb end turvaliselt ja toetatuna.
- **Kultuuriline järjepidevus** – hoiame ja arendame Muhu rikkalikku pärandit, sidudes selle loovuse ja tänapäeva eluga.
- **Teaduspõhisus ja keskkonnateadlikkus** – tegutseme teadmispõhiselt, arendame uurimuslikku mõtlemist ja väärtustame loodushoidu.
- **Hoolivus ja koostöö** – loome kogukonnatunnet, toetame üksteist ning hoiame suhteid lugupidamise ja vastutustundega.
- **Iga õppija potentsiaali avamine** – märkame ja toetame iga lapse tugevaid külgi, huve ja arenguvajadusi.

3. Õppe- ja kasvatuseemärgid ning põhimõtted

Muhu Põhikooli õppe- ja kasvatustegevus tugineb meie kooli missioonile, visioonile ja põhiväärtustele. Õppe- ja kasvatuseesmärkide kujundamisel lähtume Johannes Käisi pedagoogilistest põhimõtetest, mis rõhutavad õppijakeskset, aktiivset ja loovat õpet, toetades iga õpilase arengut ja iseseisvust.

Kool kujundab õpilast pidevalt arenevaks isiksuseks, kes on suuteline elama väärikalt, austama iseennast, oma perekonda, kaasinimesi ja loodust, valima ning omandama talle sobivat elukutset, tegutsema loovalt ning kandma vastutust.

Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.

Koolis on olulisel kohal väärtuskasvatus, mis eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja.

Õppetöö kavandamisel ja elluviimisel:

- kujundatakse õpilastes austust oma kultuuripärandi ja kohalike traditsioonide vastu, väärtustades Muhi saare rikkalikku kultuuripärandit (rahvapärime, käsitöö, rahvamuusika, murdekeel jms);
- arendatakse õpilaste keskkonnateadlikkust ja säästvat mõtteviisi, sidudes õppetöösse praktilisi tegevusi, õuesõpet ja GLOBE programmi teaduspõhist lähenemist;
- rakendatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas digitaalseid, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, õppekäike, õue- ja muuseumiõpet jms);
- luuakse turvaline ja hooliv õpikeskkond, mis toetab iga lapse heaolu ja sotsiaalset arengut, rakendades KiVa programmi põhimõtteid;
- toetatakse teadlikult ennastjuhtiva õppija kujunemist, õpetades õpilastele tõhusaid õpistrateegiaid alates 1. klassist;
- toetatakse õpilaste digipädevust ja vastutustundlikku tehnoloogia kasutamist, sealhulgas tehisintellekti ja digivahendite teadlikku rakendamist;
- kujundatakse õpilastes vastutustundlikku käitumist nii koolis kui ka väljaspool kooli, sealhulgas ohutu liiklemise ja esmaabi andmise oskuseid;
- edendatakse väärtuskasvatust, tuginedes aususele, hoolivusele, lugupidamisele ja vastutustundlikkusele;
- võetakse arvesse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks.

3.2. Lõiming

Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel: õpitulemuste, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil.

Lõimingut rakendatakse, et seostada erinevaid teadmisi ja oskusi ning õppemeetodeid omavahel nii, et saavutada õppekava ja õpetuse terviklikkus, mis toetaks õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Muhi Põhikoolis realiseerub lõiming igapäevases õppetöös ning teema- ja projekti päevade raames, kaasates kooli koostööpartnereid ja lapsevanemaid.

Lõiming kavandatakse kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus ning kooli üldtööplaani tasandil.

Õpetajad kasutavad lõimingu eesmärgil ka probleemõpet, mis julgustab õpilasi uurima võimalusi, välja mõtlema alternatiivseid lahendusi, tegema koostööd teiste õpilastega, välja pakkuma ideid ja hüpoteese ning lõpuks välja pakkuma parima lahenduse. Eesmärk on, et õpilased kujuneksid aktiivseteks ennastjuhtivateks õppijateks, kes konstrueerivad oma teadmisi varasematele teadmistele tuginedes ning õppimise käigus omandatud kogemuste põhjal.

Lõimingu rakendamisel kasutatakse näiteks järgmisi õppeviise: individuaalne, paaris- ja rühmatöö, arutelu, ajurünnak, probleemõpe, õppekäik, ekskursioon, mis aitavad õpilasel omandada erinevaid töövõtteid ja saada kogemusi või õppeülesandeid: projekt, referaat, uurimistöö, loovtöö, essee jms.

3.3. Läbivate teemade käsitlemine ja üldpädevuste kujundamine

3.3.1 Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Läbivate teemade õpe realiseerub:

- 1) õpikeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärke;
- 2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte, lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust;
- 3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- 4) loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- 5) tunnivälises tegevuses - koostöös kogukonna ja kohalike ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutustega ning osaledes klassivälises õppetegevuses, huviringide tegevuses ning maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

Läbivate teemade käsitlemine Muhu põhikoolis:

Läbiv teema	Eesmärk	Rakendamine Muhu Põhikoolis
Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Toetada õpilaste valmisolekut elukestvaks õppeks ja teadlike karjäärivalikute tegemiseks.	Individuaalsed arengueestlused, kutsenõustamine, praktilised projektid.
Keskkond ja jätkusuutlik areng	Kujundada õpilastes vastutustundlik ja keskkonnateadlik suhtumine.	GLOBE programm, õuesõpe, keskkonnaprojektid.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Arendada õpilaste ettevõtlikkust ja kodanikualgatus kogukonnas.	Projektiõpe, koostöö kohalike ettevõtjatega.
Kultuuriline identiteet	Väärtustada ja hoida Muhu saare kultuuripärandit ning mõista kultuurilist mitmekesisust.	Projektiõpe, koostöö kohalike ettevõtjate, loomeinimeste, käsitöölise jt.
Teabekeskond	Õppida kriitiliselt hindama teavet ja kasutama seda eesmärgipäraselt.	Digipädevuse arendamine, teabeallikate kriitiline hindamine.
Tehnoloogia ja innovatsioon	Õppida kasutama nüüdisaegseid tehnoloogiaid ja olema avatud uuendustele.	Digivahendite kasutamine tundides, tehisintellekti rakendused.

3.3.2 Õpilastes kujundatavad üldpädevused

Me lähtume riiklikus õppekavas toodud üldpädevuste arendamise põhimõtetest ning kohandame üldpädevuste kujundamise meie kooli eripäradele ja kogukondlikule väärtusruumile, pakkudes õpilastele võimalusi arendada teadmisi, oskusi ja väärtusi, mis toetavad nende isiklikku ja sotsiaalset arengut.

Üldpädevuste kujundamisel on väga oluline koht õpetajate eeskujul. Kõikide pädevuste osas, mille kujunemist õpilastes toetatakse, peab õpetaja näitama eeskuju.

Pädevus	Kirjeldus	Õpilase õpitulemused
Kultuuri- ja väärtuspädevus	Õpilased mõistavad ja väärtustavad oma ja teiste rahvaste kultuuripärandit.	- Tunneb ja oskab kirjeldada Muhu kultuuripärandit. - Osaleb kultuuriprojektides. - Oskab märgata, analüüsida ja hinnata erinevaid kultuurinähtusi, seostades neid oma identiteediga. Tegevused: rahvapärimus, muusika, käsitöö, koostöö kogukonnaga.
Sotsiaalne ja kodanikupädevus	Õpilased teavad oma õigusi ja kohustusi, oskavad suhelda ja teha koostööd.	- Oskab käituda vastutustundlikult. - Osaleb kooli ja kogukonna projektides. Tegevused: KiVa programm, koostööprojektid.

Enesemääratluspädevus	Õpilased on teadlikud oma tugevustest ja huvidest.	- Tunneb oma huvisid ja andeid. - Seab ja hindab õpieesmärke. Tegevused: Eneseanalüüs, arenguveestlused.
Õpipädevus	Õpilased oskavad kasutada erinevaid õppimisstrateegiaid.	- Kasutab erinevaid õppemeetodeid. - Analüüsib õpitulemusi. Tegevused: Projektõpe, uurimuslikud meetodid.
Suhtluspädevus	Õpilased oskavad suhelda tõhusalt ja lugupidavalt.	- Väljendab oma mõtteid ja tundeid selgelt. - Kasutab erinevaid suhtlusviise. Tegevused: Grupitööd, arutelud.
Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus	Õpilased arendavad loogilist ja teaduspõhist mõtlemist.	- Viib läbi uurimusprojekte. Tegevused: GLOBE programm, uurimusprojektid.
Ettevõtlikkuspädevus	Õpilased on loovad ja algatusvõimelised.	- Algatab ja viib ellu projekte. - Koostöö kohalike ettevõtjatega. Tegevused: Projektiõpe, ettevõtlusprojektid.
Digipädevus	Õpilased kasutavad digivahendeid ja digitaalseid tööriistu vastutustundlikult.	- Oskab leida ja kasutada digisisu. - Tunneb digitaalseid tööriistu. - Kasutab digivahendeid õppetöös. Tegevused: Digivahendid, e-õpe, projektid.

4. Õppekorraldus

4.1. Õppekorralduse üldpõhimõtted

(1) Õppeaastas on 175 päeva, mis jagunevad 35 õppenädalaks, mis on omakorda jaotatud kolmeks trimestriks (edaspidi õppeperiood). Muhu Põhikool järgib Haridus- ja teadusministeeriumi poolt kehtestatud vaheaegade plaani. Õppeaasta kestab 1. septembrist kuni 31. augustini.

(2) Õppetunni pikkus on 45 minutit ja/või kuni 2 tundi järjest. Pikemad tunnid toetavad õpilaste kriitilise mõtlemise ja probleemilahendamise oskust ning annavad parema võimaluse arvestada

õpilaste individuaalsete iseärasustega. Lisaks on õpilastel päevas vähem üleminekuid, mis soodustab sügavamat õppimist. Õppetunnid vahelduvad vahetundidega (sh õue- ja mänguvahetundidega). Päevas on 2 pikemat vahetundi (20 minutit), mille jooksul õpilased vastavalt päevakavale käivad söömas.

(3) Õppe- ja kasvatustöö peamiseks vormiks on ainetund, kuid õppetöö võib toimuda ka teistes õppevormides (nt projektitöö, iseseisev töö, õppepäev, e-õpe jms). Õppetöös loetakse ka õppekäiku, kus toimub juhendatud õpe.

(4) Õppetund võib toimuda kooli ruumides, kooli territooriumil ja õppekäiguna väljaspool kooli territooriumi või juhendatud e-õppena koolihoonest väljaspool.

(5) Kool võib läbi viia ka iseõppepäevi. Iseõppepäeva eesmärk on arendada õpilaste iseseisvalt õppimise oskust, õpioskuste kujunemist ning tegutsemist vastavalt tööjuhenditele. Iseõppepäev toetab õpilaste ajaplaneerimise oskuse arengut ning vastutuse võtmist oma õppimise eest. Õpetajad panevad iseõppepäeva ülesanded e-päevikusse tunnikirjelduste alla ning lisavad juurde suunised, kuidas õppida, et toetada laste õpioskuste kujunemist.

(5) Õppimise planeerimise aluseks on valdkondlikud ainekavad, mis toetuvad riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemustele ning üldpädevustele. Keskseks ideeks on lõimimine ning õpilastele aineteülese tervikliku maailmapildi ning õpitu rakenduvõimaluste loomine.

(6) Õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

4.2. Tunnijaotusplaani õppeaineti ja klassiti

Riiklikus õppekavas kohustuslikud ained ning kooli poolt pakutavad valikained:

	RÕK I kooliaste	Kooli valik	1.	2.	3.	RÕK II kooliaste	Kooli i valik	4.	5.	6.	RÕK III kooliaste	Kooli i valik	7.	8.	9.
Keel ja kirjandus	19					15	17				12	13			
eesti keel	19		6	7	6	11	2	7	3	3	6	1	2	2	3
kirjandus						4			2	2	6		2	2	2
Kehaline kasvatus	8					8					6				
liikumiseõpetus	8	8	2	2	2	8		3	3	2	6		2	2	2
ujumine															
liikumine / rahvatants															
Kunstiained	10,5					7					6				
kunst	4,5		2	1	1,5	3		1	1	1	3		1	1	1
muusika	6		2	2	2	4		2	1	1	3		1	1	1

Loodusained	3					7					20	21			
loodusõpetus	3		1	1	1	7		2	2	3	2		2		
geograafia											5	1	2	2	2
bioloogia											5		1	2	2
keemia											4			2	2
füüsika											4			2	2
Matemaatika	10					13	15				13	14			
matemaatika	10	4	4	5	5	13	2	5	5	5	13	1	5	4	5
Sotsiaaalained	2					6	7				10				
ajalugu						3	1		2	2	6		2	2	2
inimeseõpetus	2			1	1	2			1	1	2		1	1	
ühiskonnaõpetus						1			1		2				2
Tehnoloogia	4,5					5					5				
tööõpetus	4,5		1	2	1,5										
Tehnoloogiaõpetus / käsitöö, kodundus						5		1	2	2	5		2	2	1
Võõrkeeled	3					12					18				
A-võõrkeel inglise keel	3				3	9		3	3	3	9		3	3	3
B-võõrkeel vene/itaalia keel						3				3	9		3	3	3
Valikained	6					3					2				
Digiloovus	3		1	1	1	2		1	1						
Rütmika	3		1	1	1										
Arvutiõpetus						1				1	2		1	1	
RÕK / Kooli valik			20	23	25			25	28	30			30	32	32
Nädala koormus			20	23	25			25	26	30			30	32	33

4.3. Valikainete valimise põhimõtted ja võõrkeelte valik

Digiloovuse tunnid toimuvad 1.-5. klassis. Digiloovus toetab õpilaste loovat mõtlemist, eneseväljendust ja probleemide lahendamise oskusi. Digivahendite abil saavad õpilased:

- Avardada oma loomingulist mõtlemist ja katsetada uusi ideid.
- Luua ja esitleda oma lugusid, pilte, videoid ja animatsioone.
- Arendada oma tehnilisi oskusi, kasutades erinevaid digivahendeid ja tarkvara.
- Õppida koostööd, jagades ideid ja töötades koos digiprojektide kallal.
- Saada teadlikuks internetiturvalisusest ja vastutustundlikust digikäitumisest.

Kõigis teistes klassides toimub nende oskuste arendamine erinevatesse õppeainetesse lõimitult.

Arvutiõpetuse tunnid toimuvad 6.-8. klassis. Aine eesmärk on arendada õpilaste digipädevust ja õpetada tehnoloogia teadlikku ning vastutustundlikku kasutamist. Õppetöö on praktilise suunilusega, keskendudes arvuti kui töö- ja loomevahendi kasutamisele, digitaalsele ohutusele ning õpilaste loovuse ja probleemilahendusoskuste arendamisele.

Rütmikatunnid toimuvad 1.-3. klassis. Rütmikatundide eesmärk on tutvustada ja väärtustada muhu kultuuripärandit läbi rahvatantsu, liikumismängude ja muusika. Õpilased arendavad rütmitaju, koordinatsiooni, loovust ja koostööoskust. Rütmikatunnid toetavad lapse füüsilist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut ning pakuvad liikumisrõõmu, tugevdades klassi ühtsustunnet ja luues seoseid muusikaõpetuse ning liikumistundidega.

Koolis õpetatakse A-võõrkeelena inglise keelt alates 3. klassist, B- võõrkeelena vene või itaalia keelt alates 6. klassist. Kool ei ole kohustatud avama B - võõrkeele gruppi, kui võõrkeelt õppida soovijaid on alla 3 õpilase (3 õpilasega grupp avatakse).

4.4. Eesti keelest erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti

Kui Muhu Põhikoolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane, kelle eestikeelse õppe kogemus põhikoolis on olnud lühem kui kuus õppeaastat, võib kool õpilase (või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul) eesti keele õpet korraldada “Eesti keel teise keelena” ainekava alusel.

Õpilane, kes asus eesti õppekeelega koolis või klassis õppima viimase kuue õppeaasta jooksul, võib eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena eksami.

Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele või eesti keele teise keelena eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina.

Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul (või piiratud teovõimega õpilase puhul) võib vanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppest. Vajaduspõhiselt võib kool selle arvelt suurendada A-võõrkeele või eesti keel teise keelena ainetundide mahtu.

4.5. Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana

Õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud õpetaja kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi.

Kooli õppekava väliste õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana võimaldab avardada võimalusi kooli väliseks õppeks.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana on protsess, mis koosneb järgmistest etappidest: taotleja nõustamine, taotluse koostamine ja esitamine direktorile, taotluse hindamine, direktori otsus, (vajadusel) otsuse vaidlustamine ja vaidemenetlus. Koos taotlusega esitatakse ka vastav tõendusmaterjal. Tõendusmaterjal võib olla vormistatud õpimapina.

Kooli õppekava välise õppimise arvestamisel lähtutakse õpitu sisust ja õpitulemustest. Koolil on õigus nõuda täiendavaid materjale, kui tõendusmaterjal õpitu sisu või õpitulemuste kohta pole piisav.

Kooli õppekavavälise õppe või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamisel kooli õppekava osana võivad võimalikud äraütlemised olla seotud:

- 1) tähtajalise aegumisega – kui õppimine on toimunud enam kui kolm aastat tagasi;
- 2) sisulise aegumisega – teatud õpitulemused aeguvad ajas, näiteks seoses infotehnoloogia arenguga;
- 3) muu mõjuv põhjus, miks õppekavavälist õppimist ei saa arvestada õppekava osana.

Kooli õppekavaväliseid õpinguid või tegevusi ei arvestata seoses kooli lõpetamisega (koolieksami sooritamisel, õpilasuurimuse või praktilise töö sooritamisel ning loovtöö koostamisel).

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks moodustab direktor taotluse hindamise komisjoni, kes koosneb vastava aine õpetajatest, õppealajuhist ja direktorist, kelle ülesanne on selgitada, kas kooli õppekavavälised õpingud või tegevused on võimaldanud nõutud õpitulemuste omandamist ning kas õpingute või tegevuste käigus omandatu on ajakohane.

Hindamiskomisjonil on õigus nõuda täiendavaid tõendusmaterjale, kui esitatud tõendusmaterjalidest ei ole piisav õpitulemuse omandatuse tõendamiseks. Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamisel tagatakse kvaliteet selle kaudu, et uuritakse õpilase esitatud õpitulemuste omandatuse tõendamist võimaldavaid materjale ning nende vastavust nende õpitulemustega, mille arvestamist taotletakse.

5. Õpikeskkond

5.1. Õpikeskkonna kujundamise põhimõtted

Õppe ja kasvatuse korralduse eelduseks on õpilase arengut soodustav õpikeskkond, mis on õpilasi ümbritsev vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslus. Õpikeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimsust. Kool korraldab õppe, mis edendab ja kaitseb õpilaste vaimset ning füüsilist tervist.

5.2. Sotsiaalne ja vaimne õpikeskkond

Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel osaleb kogu koolipere. Kõiki õpilasi koheldakse eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära. Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatusega seotud osaliste vahel.
- jagatakse koolipere liikmete vahel asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu. Tunnustame näiteks head käitumist, suurt lugemust, kaaslaste abistamist, õpilasvõistlustel osalemist jms.
- välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist. Kool on liitunud KiVa programmi rakendavate koolide võrgustikuga. Koolis toimuvad KiVa tunnid.
- luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega. Koolis tegutseb õpilasesindus.

- on reguleeritud nutiseadmete kasutamine kooli keskkonnas, et anda ajule puhkust ja vältida laste ülestimuleeritust. Muhi Põhikoolis on nutiseadmed kogu koolipäeva vältel koolikotis või nutipesas. Nutiseadmeid kasutatakse koolis üksnes õppetöös õpetaja juhendamisel.

5.3. Füüsiline õpikeskkond

Füüsilise keskkonna kujundamisel:

- jälgitakse, et kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- jälgitakse, et õppes oleks vajadusel võimalik kasutada kooliraamatukogu kui ka kaasaegset tehnikat.
- kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara.
- on loodud kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

5.4. Õpikeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

- Regulaarsete KiVa tundide läbiviimine, kiusamise ennetamise koolitused õpetajatele.
- Iga-aastased arenguveestlused, kus õpilased analüüsivad oma tugevusi, huvisid ja õpieesmärke.
- Õpilasesinduse valimised, regulaarne koosolekute läbiviimine ja õpilaste osalus kooli otsuste tegemisel.
- Regulaarne õuesõpe erinevates ainetes. GLOBE programmi raames loodusvaatlused.
- Liikumispausid vahetundides, õueala sportimisvõimalused, mänguväljakud.
- Liikumismängud ja -pausid aine- ja vahetundides.
- Mitmekesine huviharidus, mis lähtub kooli väärtustest ja eripärast.
- Vanemate osalus kooli tegevustes (nt ametite tutvustamine, õppekäikudel või ühisüritustel osalemine).

6. Kolmanda kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise põhimõtted.

Õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ja kirjeldus III kooliastmes on esitatud Muhi Põhikooli loovtööde korraldamise ja läbiviimise [juhendis](#).

7. Õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus

7.1. Hindamise eesmärk

(1) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise.

(2) Hindamise eesmärkideks on:

- toetada õpilase arengut;
- anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- anda alus õpilase järgmise klassi ülevõimiseks ning põhikooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

(3) Hindamisel võrreldakse õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja õppele püstitatud eesmärkidega.

(4) Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning oma hinnete kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule.

(5) Trimestri alguses teeb õpetaja õpilastele teatavaks õppeaines nõutavad teadmised ja oskused: mida hinnatakse (õpitulemused), kuidas hindamine toimub (hindamismeetod) ja hindamise kriteeriumid.

(6) Trimestri õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde (kontrolltööde) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega. Õppepäevas võib läbi viia ühe kontrolltöö. Kontrolltöö toimumise ajast teatatakse õpilastele vähemalt viis õppepäeva enne kontrolltöö toimumist. Õppenädalas võib läbi viia kuni kolm kontrolltööd.

Kontrolltöid ei planeerita esmaspäevale ja reedele, samuti õppepäeva esimesele ning viimasele õppetunnile, välja arvatud juhul, kui õppeaine on tunniplaanis esmaspäeval ja reedel või ainult ühel neist päevadest või esimese või viimase tunnina.

Aineõpetaja kannab kontrolltööde toimumise aja e-päevikusse kontrolltööde tabelisse.

Õpetaja annab tagasisidet kirjalikele töödele ning sisestab hinded e-kooli hiljemalt seitse (7) tööpäeva jooksul töö sooritamise.

(7) Hindamisel viie palli süsteemis:

(8) Vajadusel võib hinde täpsustamiseks kasutada märke „+“ ja „-“. Kokkuvõtval hindamisel neid märke ei kasutata.

(9) Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegaga „5“ hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga „4“ 75–89%, hindegaga „3“ 50–74%, hindegaga „2“ 20–49% ning hindegaga „1“ 0–19%.

(10) II ja III kooliastmes kasutatakse õpilaste teadmiste ja oskuste hindamisel mitmeeristavat hindamist (arvestatud ja mittearvestatud süsteemis) liikumisõpetuses, muusikas, kunstis, tehnoloogiaõpetuses, käsitöös ja kodunduses, inimeseõpetuses ja valikainetes. Arvestuse saamiseks tuleb sooritada kõik olulised õpiülesanded positiivsele tulemusele. Täpsemad hindamis põhimõtted on kirjeldatud ainekavades.

(11) Ainetes, kus hinnatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi mitmeeristavalt, kasutatakse hindeid: AR „arvestatud“ ja MA „mittearvestatud“.

- AR „arvestatud“ – õpilane on saavutanud tema õppe aluseks oleva õppekavaga seatud õpitulemused ja arengu eesmärgid või tema teadmised ja oskused ülevatavad neid. Kui õpilase õpitulemused ületavad märgatavalt taotletavad õpitulemused, võib õpilase tulemust hinnata hindegaga AR+ „arvestatud kiitusega“.

- MA „mittearvestatud“ – õpilane ei ole täitnud tema õppele seatud eesmäärke ega omandanud taotletavaid õpitulemusi piisaval tasemel.

(12) I-III kooliastme õpilasele, kellel on püsiv kirjaliku kõne puue või püsivad õpiraskused, rakendatakse hindamisel erisusi. Kui õpilasele on tervises seisundist tulenevalt (koolivälise nõustamismeeskonna / eriarsti / spetsialisti tõend) koostatud individuaalne õppekava, kirjeldatakse selles hindamisel kasutatavad erisused.

(13) 1. ja 2. klassis antakse õpilaste teadmiste ja oskustele suulist ja kirjalikku tagasisidet, toetudes õppimist toetava hindamise põhimõtetele. Tagasiside tunnustab õpilast edusammude

puhul, iseloomustab ja analüüsib õpioskuste kujunemist, osalust õppeprotsessis, õpitulemusi ja pädevuste kujunemist.

(14) Kui hindamisel tuvastatakse mahakirjutamine või kõrvalise abi kasutamine (sh plagieerimine, lubamatu koostöö, töö kopeerimine jmt), hinnatakse kirjalikku tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hindegas „puudulik“, „nõrk“ või „mittearvestatud“.

(15) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegas „puudulik“, „nõrk“ või „mittearvestatud“ või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks 10 õppepäeva jooksul õpetajaga kokkulepitud ajal.

(16) Järeltööd saab sooritada konsultatsioonideks ettenähtud ajal või õpetajaga kokkulepitud aegadel. Enne järeltöö sooritamist on õpilasel õigus aineõpetaja konsultatsioonile.

(17) Kui õpilasel on jäänud õppeülesanne tegemata / esitamata / hindamata, lisatakse õppeinfosüsteemi päevikusse märges „0“ ja kommentaar, millega teavitatakse õpilast selle sooritamise / esitamise vajalikkusest ja tähtsusest. Kui õpilasel on mõjuva põhjusega märgitud kuupäevaks nõutavad tööd sooritamata, arvestatakse need sooritatuks hindegas „nõrk“ või „mittearvestatud“ ja vastav hinne kantakse e-päevikusse. Õpilasele antakse võimalus ühekordseks järelevastamiseks.

(18) Õpilasel või piiratud teovõimega õpilase vanemal on õigus hinnet vaidlustada kümne (10) päeva jooksul pärast hinde teadasaamist (sisestamist e-päevikusse), esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendusega. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie (5) tööpäeva jooksul arvates otsuse vastuvõtmise päevast.

7.2. Õppimist toetav hindamine (kujundav hindamine)

(1) Õppimist toetava (kujundava) hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Õppimist toetava hindamise käigus antud tagasiside toetab õpitulemuste omandamist õppeprotsessi jooksul. Õppimist toetav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

(2) Ainetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatuseesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad õpetajad õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist.

(3) Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärges seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

(4) Õppimist toetava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi, millesse õpilane kogub töid erinevatest õppeainetest. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

7.3. Kokkuvõtva hindamise korraldus

(1) Õpetaja annab kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta õpilasele iga trimestri lõpus.

(2) 1. ja 2. klassis kasutatakse õpilase hindamisel kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, millel puudub numbriline ekvivalent. Sõnaline hinnang toetub ainekavades iga õpitulemuse kohta koostatud õpitulemuse hindamise kriteeriumitele, mis on väljendatud erinevatel tasanditel. Õpilase koolist lahkumisel teisendatakse jooksva õppeaasta sõnalised hinnangud, mis on aluseks õpilase järgmise klassi üleviimisel, „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 21 sätestatud hindekskaalasse.

3. – 9. klassis on kokkuvõttev hindamine hinnete koondamine trimestrihinneteks ja nende koondamine omakorda aastahinneteks. Trimestrihinded on aluseks aastahinde panemisel. Trimestrihinne kujuneb vähemalt kahe hinde põhjal. Õppeainete kokkuvõtvad hinded kantakse e-päevikusse ja klassitunnistusele. Aastahinded kantakse ka õpilasraamatusse. Õpilast ja vanemat teavitatakse kokkuvõtvatest hinnetest e-päeviku kaudu.

(3) Trimestrihinde võib jätta välja panemata, kui õpilane on puudunud üle poole õppetundidest või mõjuvatel põhjustel ei ole sooritanud nõutavaid hindelisi töid. Väljapanemata trimestrihinde järelvastamine toimub kokkulepitud ajagraaku alusel või vastavalt individuaalses õppekavas sätestatule.

(4) I-III kooliastme õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik“, „nõrk“ või „mittearvestatud“, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, määratakse tugimeede (nt järelõpe konsultatsioonides, eripedagoogiline abi, õpiabi, individuaalsed tunnid), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

(5) Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestrihinne või -hinnang jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aasta- või kooliastmehinde või -hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „puudulik“, „nõrk“, „mittearvestatud“ või antakse tulemustele mitterahuldav hinnang.

(6) Trimestrihinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmise klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmise klassi üleviimise või täiendavale õppetööle jätmise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.

(7) I-III kooliastme õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik“, „nõrk“, „mittearvestatud“ või mitterahuldav hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel õppeülesandeid, et saavutada õpitulemused, mis võimaldavad aines edasi õppimisel hakkamasaamist oluliste raskusteta. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu ning aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

(8) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja hiljemalt 1. juunil, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

(9) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta I-III kooliastme õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik“, „nõrk“ või mitterahuldav hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugimeetmeid. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

(11) Õpilase järgmise klassi üleviimise või klassikursuse kordama jätmise otsustab õppenõukogu hiljemalt õppeaasta lõpuks.

7.4. Käitumise ja hoolsuse tagasisidestamine

Muhu Põhikool annab õpilasele tagasisidet tema käitumise ja hoolsuse kohta vastavalt vajadusele. Vähemalt kord õppeaastas toimub arenguvestlus, kus õpilane ja vanemad saavad ülevaate õpilase arengust, sh käitumisest ja hoolsusest. Igapäevases õppetöös võib õpetaja anda õpilasele tagasisidet suuliselt või kirjalikult, lähtudes olukorrast ja otstarbekusest.

7.5. Põhikooli lõpetamine

(1) Põhikooli lõpetanuks ning õppekava kõik õpitulemused omandanuks peetakse õpilast, kelle õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes teinud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest eesti keele eksami, matemaatikaeksami ja ühe eksami omal valikul.

(2) Põhikooli lõpetanuks võib õppekava kõiki õpitulemusi omandamata õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on kuni kaks lõpueksamit sooritatud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.

(3) Põhikooli lõpetanuks võib õppekava kõiki õpitulemusi omandamata õpilase või piiratud teovõimega õpilase seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on:

1) kuni kahe õppeaines „nõrk” või „puudulik” viimane aastahinne;

2) ühes õppeaines „nõrk” või „puudulik” aastahinne ning kes on ühe lõpueksami sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest. „Nõrk” või „puudulik” aastahinne ja sooritus alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest lõpueksamil ei tohi olla samas õppeaines;

3) kolm lõpueksamit sooritatud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.

(4) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel on kooli õppekavaga või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel individuaalse õppekavaga vähendatud või asendatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

(5) Õppenõukogu otsusega jäetakse klassikursust kordama 9. klassi õpilane juhul, kui õpilane või piiratud teovõimega õpilase puhul seaduslik esindaja ei esita kirjalikku avaldust põhikooli lõpetamiseks. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või piiratud teovõimega õpilase seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

(6) Õpilane, kellele on vastavalt keeleseadusele väljastatud eesti keele oskuse C1-taseme tunnistus, ei pea sooritama eesti keele teise keelena põhikooli lõpueksamit.

(7) Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele või eesti keele teise keelena eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina.

8. Tuge vajavate õpilaste õppekorraldus

Muhu Põhikoolis lähtutakse tuge vajava õpilase õppe korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest.

8.1 Tuge vajav õpilane

Tuge vajav õpilane on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, tervislik seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppest eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav

valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes.

8.2 Andekas õpilane

Õpilase andekust käsitletakse haridusliku erivajadusena. Andekas õppija on võrreldes sarnase kogemuse ja/või (haridus)keskkonnaga kaasõppijatega suurema jõudlusega, kõrgema võimete arenguga ja loovusega, erakordse arengupotentsiaaliga õppija. Andeka õppija õpimotivatsiooni ja igakülgse arengu toetamiseks ning tema potentsiaali realiseerumiseks on vaja teha kohandusi kas õppe sisus, -meetodites või -korralduses või mitmes korraga. Vajaduse korral tagatakse andeka õppija täiendav juhendamine aineõpetajate või kooliväliste haridusprogrammide või -asutuste kaudu.

8.3 Tugiteenuste määramine

Kui õpilasel ilmneb vajadus saada tuge, teavitatakse sellest vanemat ning kool korraldab õpilase pedagoogilis-psühholoogilise hindamise, mille tulemus fikseeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil. Õpilasele, kellel tekib takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel, pakub kool üldist tuge. Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, võib rakendada koolivälise nõustamismeeskonna otsusel tõhustatud tuge või erituge. Täpse toe määramisel lähtutakse konkreetse õpilase toevajadusest.

Üldine tugi	Tõhustatud tugi ja eritugi
Kooli poolt määratud tugi	Koolivälise nõustamismeeskonna otsus
*Käitumise tugikava *Õppemahu vähendamine *Nädalakoormuse vähendamine *Kohandatud õpikeskkond *Abiõpetaja, õpetajaabi *Tugispetsialistid *Tasemerühmad *Õpiabitunnid nii individuaalselt, kui rühmas *Õpetamise metoodika kohandamine *Erisused hindamisel *Jõukohastada õppevara ja töökorraldusi *Suunata kasutama abimaterjale *Võimaldada õpilasele töö ja tähelepanuvõime langedes või väsimuse märkide ilmnemisel liikumis või puhkepause või anda lisaaega ülesande sooritamiseks *Juhendada õpilast tunnis individuaalselt *Anda eduelamust võimaldavat tagasisidet õpitegevusele, tunnustada pingutust ja positiivset suhtumist	Kõik eelnev + *Eriklassid *Osaaajaga õpe väiksemas grupis või individuaalselt *Õpitulemuste vähendamine või asendamine *Kohustuslikust õppeainest vabastamine või asendamine *Lihtsustatud õppekava erinevad tasemed

*Võimaldada rahulikku keskkonda vastamiseks *Pakkuda individuaalset lisaõpet ja tuge õppetundide väliselt	
--	--

8.4 Toe koordineerimine

Direktor on määranud tuge vajavate õpilaste õppe koordineeri/HEVKO, kelle ülesandeks on tuge vajavate õpilaste õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, andekate õpilaste juhendajate, õpetajate, lapsevanemate ja kooliväliste spetsialistide vahel.

Tuge vajavate õpilaste õppekorralduse põhimõtted lähtuvad järgnevast:

- toe vajaduse võimalikult varajane märkamine;
- õpilase vajaduste kaardistamine ja seejärel toe rakendamine;
- õpilase vajadustest lähtuvalt võimalikult soodsa õpikeskkonna loomine;
- õpilase perekonna ja koolivälise spetsialistide kaasamine ning meeskonna- ja võrgustikutöö korraldamine.

8.5 Tugimeetmete muutmine ja lõpetamine

Tugimeetmete tulemuslikkust hindab tugimeeskond koostöös õpetajatega vähemalt kord õppeaastas. Ettepanekud tugimeetme jätkamiseks või muutmiseks edastatakse lapsevanemale ning kooli juhtkonnale.

Edasised tegevused võivad olla:

- meetme rakendamise jätkamine samal või tõhusamal viisil,
- meetme vahetamine või täiendava meetme lisamine,
- täiendavate uuringute teostamine (sh vajadusel pöördumine eriarsti, erispetsialisti või koolivälise nõustamismeeskonna poole),
- meetme rakendamise lõpetamine.

9. Karjääriõustamine

Karjääriõpe, karjääriinfo ja nõustamine aitab arendada õpilasel teadlikkust iseendast, omandada teadmisi töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuoskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjääriotsuste tegemist ning eneseteostust.

Muhu Põhikoolis on karjääriõpe lõimitud õppetegevusse kogu kooliaja vältel erinevate õpilasürituste ja -tegevuste kaudu, sh:

- õppekäigud ettevõtetesse ja teistesse tööd andvatesse asutustesse;
- õpilaste kohtumised Töötukassa karjäärispetsialistidega, sh tulevasse kooli kandideerimise ja vastuvõtukomisjoniga vestlemise simulatsioonid;
- Tallinna Karjäärikeskuse külastused;
- kohtumised eri valdkondade esindajatega.

III kooliastmes on põhitähtsuseks aidata kujuneda õpilastel vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus tulevad iseseisvalt toime ning suudavad valida oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed.

10. Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

Koolis on tagatud õpilasele ning vanematele teave õppe ja kasvatuse korralduse kohta. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks õppeperioodi alguses.

Koolikorraldust reguleerivad dokumendid on kättesaadavad kooli kodulehel.

Kooli ja vanemate koostöö koordineerimiseks kutsub direktor kokku üks kord õppeaasta alguses lastevanemate üldkoosoleku.

Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.

Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises. Õpilasel on võimalus saada õppekorralduse kohta infot ja nõuandeid.

Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga koolis vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguveestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides.

Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.

11. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

Muhu Põhikoolis on õppijaks kõik koolimeeskonna liikmed (st juhtkond, õpetajad jt). Peame oluliseks koostööl põhineva professionaalse ja tugeva, ühiste eesmärkide täitmisele pühendunud meeskonna kujundamist.

Õpetajate koostöö realiseerub järgmistes tegevustes:

- Toimiv õpikogukond, kus õpetajad õpivad nii ühistel koolitustel kui vastastikku üksteise ning teiste koolide kogemustest, leiavad parimaid lahendusi õpilasi toetava õpikeskkonna kujundamiseks ja õppeainete lõimimiseks.
- Õpilaste arengu hindamine vähemalt üks kord trimestris töökoosolekul, sh üldpädevuste hindamine ja õpilaste erivajadustest lähtuva töö korraldamine.
- Õpetajate ja tugispetsialistide koostöö õpilaste hariduslike erivajaduste märkamiseks ja toetamiseks (nõustamised, ümarlauad).
- Ühisprojektide läbiviimine.
- Uute meetodiliste lahenduste väljatöötamine, salvestamine digikeskkonnas, arendamine
- ja jagamine kolleegidega.

12. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Kooli õppekava koostades ja arendades peetakse silmas kooli ja paikkonna eripära, kooli töötajate, lastevanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid vaimseid ja materiaalseid ressursse.

Kooli õppekava koostamises ja arendamises osalevad kõik koolis õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud ning vajadusel teised koolitöötajad.

Kool kaasab õppekava koostamisse õpilasi, lapsevanemaid ja teiste huvirühmade esindajaid.

Muhu Põhikooli õppekava koostamises ja arendamises kasutatakse erinevaid töövorme.

Õppekava arendamine on pidev protsess, mis hõlmab iga-aastast analüüsi ning vajaduspõhiseid muudatusi.

Kooli õppekava kehtestab kooli direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.